

Μήνυμα Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων

**με την ευκαιρία της
Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών
25 Νοεμβρίου**

Έναρξη λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας

Επί τη ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, η οποία υπενθυμίζει κάθε χρόνο ότι, η βία ενάντια στις γυναίκες αποτελεί ποινικό αδίκημα και βασίζεται στις έμφυλες ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών, η Κυβέρνηση ανακοινώνει την έναρξη λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας από την 1^η Δεκεμβρίου 2020.

Η βία κατά των γυναικών, αφορά όλους μας, την πολιτεία, την κοινωνία στο σύνολό της, τους ίδιους τους θύτες, τα θύματα αλλά και τα παιδιά που εμπλέκονται. Αποτελεί ένα χρόνιο και πολυσύνθετο κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο συναντιέται σε όλα, ανεξαιρέτως, τα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα της κοινωνίας, γι αυτό και η πρόληψη, η αντιμετώπιση των επιπτώσεων και η εξάλειψη κάθε μορφής βίας μέσα από αποτελεσματικές, συντονισμένες κυβερνητικές πολιτικές και πρακτικές, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, αποτελούν βασική μας προτεραιότητα ως Κυπριακή Δημοκρατία. Η βία επηρεάζει όχι μόνο τα ίδια τα θύματα που την έχουν υποστεί, προκαλώντας τους σωματικά και πολλαπλά ψυχολογικά προβλήματα, αλλά συνάμα έχει επιπτώσεις και στα άλλα μέλη της οικογένειας τα οποία, άθελά τους γίνονται μάρτυρες δραματικών καταστάσεων, οι οποίες επηρεάζουν την μετέπειτα συναισθηματική τους ανάπτυξη.

Σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο καταπολέμησης της βίας στην οικογένεια, η Κυπριακή Δημοκρατία θέσπισε τον περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο του 1994 που αντικαταστάθηκε με το Νόμο του 2000. Σημαντικός σταθμός αποτελεί, το 1996, η σύσταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια όπου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, κύριο σκοπό έχει την παρακολούθηση του προβλήματος, την εφαρμογή και τήρηση της νομοθεσίας. Επίσης, για τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος της βίας εντός της οικογένειας, το 2002, εφαρμόζεται το «Εγχειρίδιο Διατμηματικών Διαδικασιών για το Χειρισμό Περιστατικών Βίας στην Οικογένεια», το οποίο αποτελεί το βασικό εργαλείο διατμηματικής συνεργασίας και περιγράφει το ρόλο και τις αρμοδιότητες της κάθε εμπλεκόμενης Υπηρεσίας στο χειρισμό των θυμάτων βίας. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι στις 08/11/2017, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το αναθεωρημένο «Εγχειρίδιο Διατμηματικών Διαδικασιών για τη Διαχείριση Περιστατικών Βίας στην Οικογένεια για Παιδιά».

Το θέμα της βίας κατά των γυναικών αποτέλεσε και αποτελεί πολιτική προτεραιότητα της Κυβέρνησης. Στόχος της Κυβέρνησης είναι η άμεση και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών στα θύματα βίας. Ορόσημο στην αντιμετώπιση του προβλήματος, αποτέλεσε η εξαγγελία της Κυβέρνησης, τον Ιανουάριο του 2019, για τη δημιουργία του Σπιτιού της Γυναίκας. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία κύρωσε με Νόμο τον Νοέμβριο του 2017, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του με Αριθμό 88.585 και ημερ. 27/11/2019, έχει εγκρίνει την υλοποίηση της δημιουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας.

Σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση, τα Υπουργεία, Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης & Δημοσίας Τάξεως, και Υγείας, αποτελούν την Ad hoc Υπουργική Επιτροπή που εποπτεύει/ εγκρίνει τις εργασίες της Τεχνικής Επιτροπής της οποίας προεδρεύει η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια που είναι και ο Συντονιστής όλων των ενεργειών για την υλοποίηση του εν λόγω έργου. Σημειώνεται ότι η διαχείριση του Σπιτιού της Γυναίκας ανατέθηκε στο Σύνδεσμο για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ).

Το Σπίτι της Γυναίκας θα λειτουργεί ως ένα διεπιστημονικό κέντρο, φιλικό προς τα θύματα βίας, όπου επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες και Κρατικοί Λειτουργοί όπως Κλινικοί Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, ειδικά εκπαιδευμένα μέλη της Αστυνομίας, κ.ά., θα εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη/ δομή με σκοπό την παροχή προστασίας και εξειδικευμένης στήριξης στα θύματα βίας και τις οικογένειές τους. Στο Σπίτι της Γυναίκας θα έχουν πρόσβαση όλες οι γυναίκες (και τα ανήλικα παιδιά τους) και κορίτσια (κάτω των 18 ετών) θύματα βίας, χωρίς καμία διάκριση, συμπεριλαμβανομένων γυναικών μεταναστριών ή προσφύγων ανεξαρτήτως της μεταναστευτικής ή προσφυγικής τους κατάστασης και ιδιότητας.

Το Σπίτι της Γυναίκας θα παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε ενήλικες γυναίκες και ανήλικα κορίτσια (κάτω των 18 ετών) θύματα βίας, καθώς και στα εξαρτώμενα τέκνα τους:

- Λήψη μέτρων (που αφορούν το θύμα αλλά και το δράστη) για την άμεση προστασία και ασφάλεια του θύματος.
- Άμεση/ βραχεία ψυχολογική στήριξη και ενδεχόμενη παραπομπή στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (ΟΚΥΠΥ)/ ΜΚΟ για μακροπρόθεσμη παρακολούθηση και θεραπεία.
- Κοινωνικο-οικονομική στήριξη (πρόσβαση σε επιδόματα, στέγαση, υπηρεσίες φροντίδας, παραπομπή σε υπηρεσίες επανένταξης στην αγορά εργασίας - π.χ. ΑνΑΔ, Γραφείο Εργασίας).
- Ιατρική εξέταση για σωματική και σεξουαλική κακοποίηση και ενδεχόμενη παραπομπή σε ειδικούς ιατρούς του ΓεΣΥ για μακροχρόνια θεραπεία και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Στην περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκου θα γίνεται παραπομπή στο Σπίτι του Παιδιού.
- Λήψη κατάθεσης του θύματος, καθώς και οπτικογραφημένης κατάθεσης από την Αστυνομία σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς Αστυνομικούς Σταθμούς και το ΤΑΕ.
- Υπηρεσίες παραπομπής ή/και συνοδείας – όποτε αυτό απαιτείται – σε χώρους φιλοξενίας, στην Αστυνομία, στο Δικαστήριο, σε Νοσοκομεία, Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (ΟΚΥΠΥ), στις ΥΚΕ, στην Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, σε φορείς στήριξης και προστασίας παιδιών κτλ.
- Νομικές υπηρεσίες (από τη Νομική Υπηρεσία, καθώς και ιδιώτες δικηγόρους).

Η διυπηρεσιακή διαχείριση (case co-management) αποτελεί το βασικό στοιχείο λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας όπου ουσιαστικά μετουσιώνει στην πράξη την προσέγγιση/ φιλοσοφία “one stop shop”, σύμφωνα με την οποία όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες συσχετίζονται και συντονίζονται κάτω από την ίδια στέγη, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιπτώσεων.

Η προσέγγιση του Σπιτιού της Γυναίκας βασίζεται στο μοντέλο Family Justice Centre, όπου το συμφέρον του παιδιού και το συμφέρον της μητέρας ταυτίζονται, αφού μητέρα και εξαρτώμενα, στις πλείστες περιπτώσεις, βιώνουν τον ίδιο βαθμό επικινδυνότητας της βίας. Το Σπίτι της Γυναίκας θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ασφάλειας τόσο των γυναικών όσο και των παιδιών τους, παρέχοντας έτσι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με στόχο την ενδυνάμωση της μητέρας αλλά και τη διασφάλιση της σχέσης της με τα παιδιά της. Η

μητέρα με τα εξαρτώμενα παιδιά της, θα λαμβάνουν τις αρχικές υπηρεσίες στο Σπίτι της Γυναίκας ώστε να αποφεύγεται ο διαχωρισμός τους και κατ' επέκταση να αποφεύγεται η περαιτέρω επαναθυματοποίησή τους. Επίσης, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης απαιτεί την παροχή εξειδικευμένης στήριξης σε παιδιά βάσει των αναγκών τους (άρθρα 22, 23 και 26). Γι' αυτό και το Σπίτι της Γυναίκας προνοεί την παρουσία Συνηγόρου του Παιδιού (Child's Advocate), ο οποίος θα είναι υπεύθυνος η για την διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού σε όλες τις διαδικασίες του Σπιτιού της Γυναίκας.

Το Σπίτι της Γυναίκας αναμένεται να λειτουργήσει σε φάσεις, μέχρι να φτάσει στην πλήρη λειτουργία του. Στο παρόν στάδιο, το προσωπικό που έχει προσληφθεί αναμένεται να ολοκληρώσει τη βασική του εκπαίδευση μέχρι τις 26/11/2020. Έχουμε ήδη εξασφαλίσει την παρουσία της Αστυνομίας στο Σπίτι της Γυναίκας σε συνεργασία με 11-μελές Κλιμάκιο, καθώς και την τοποθέτηση Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Αναμένεται και η τοποθέτηση κρατικού Κλινικού Ψυχολόγου από τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.

Όπως προανέφερα, το Σπίτι της Γυναίκας θα εξυπηρετήσει τα πρώτα θύματα, από την 1^η Δεκεμβρίου 2020. Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να συγχαρώ και να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν και συμβάλλουν σε αυτή την αγαστή συνεργασία και προσπάθεια με στόχο την προστασία και στήριξη των γυναικών θυμάτων βίας και των ανήλικων παιδιών τους.

Ευελπιστούμε ότι σε κάποια φάση, τα μέτρα για την πανδημία θα μας επιτρέψουν να εγκαινιάσουμε τη νέα αυτή δομή όπως της αξίζει.